

לחברי וחברות קהילת שהם

קשה לדמיין את המהפך שעברנו בפחות מיומיים.

בשישי האחרון עוד התדיינו בשאלה הרת גורל האם תתקיימנה הקפות שניות בתל אביב, עם או בלי מחיצה. מי היה מאמין שלא יהיו הקפות בתל אביב אבל אויבינו יקיפו עשרות משובינו. מדינה שלימה הייתה עסוקה במריבה סביב ההפרעות לתפילות יום הכיפורים במרכז הארץ, גם הן על תפילה עם או בלי מחיצה. "אתה לא אח שלי" זעקו אלו מול אלו משני צדי המתרס של הפגנות קפלן. אולי נפרד לשתי מדינות יהודה וישראל, הציעו אחרים. מסתבר שמישהו החליט ללמדנו בדרך הקשה שאת המחיצות שהגבהנו בינינו ניתן לפרוץ בקלות רבה. שמונים פריצות במחיצת הגבול בעזה פרקו את הגבול ביננו לבין שונאינו אבל בה בעת שברו את כל המחיצות בינינו.

לראות את התורות הארוכים הממתינים שעות כדי לתרום דם בתל השומר או באיכילוב, את התרומות וההתנדבות של אלפי רבבות עמך בית ישראל, אבל מעל כולם בולט שעור הגיוס הגבוה ליחידות המסוכנות ביותר. עוד יסופר על אנשים פרטיים רבים, דוגמת אלחנן קלמנזון הי"ד אחיו מנחם (שלמד בבית המדרש בשוהם ונפצע) שפעלו מיוזמתם האישית, לוקחים את רכבם הפרטי ומסרו נפשם להציל חיי יהודים אחרים.

זר לא יבין זאת. האם זאת אותה אומה? איך זה יכול להיות שלפני שבוע היינו מוכנים להרוג אחד את השני והיום כתף אל כתף הכל נרתמים באהבה גדולה איש על רעהו

אבל אנחנו למודי ניסיון בן אלפי שנים יודעים להכיר מהו האופי הפנימי המיוחד שלנו ומהו הגלוי החיצוני השקרי הפלגני המתעתע בנו. אלא שבחיי היום יום החיצוני משתלט על תודעתנו ונוטע בנו תחושות הרחוקות מהאמת הפנימית שלנו, וכזו מתגלה אנחנו כל כך מופתעים.

מה תפקידנו בימים הקשים הללו?

בראש ובראשנה להרבות באהבה, ודבור בזכויותיהם של ישראל. ואלו רבות מספור. בעיקר והכי חשוב, כי זה אמת, והימים הללו הן עדות חיה למעלתם של ישראל מכל הגוונים. גם כי זה מרומם את עז רוחם של חילינו ויושבי הספר בארצנו בצפון ובדרום שרוצים לראותנו מגובשים ומאוחדים.

ולא פחות חשוב, כי דבור חיובי על ישראל עושה לנו בבית דין של מעלה ובימים אלו אנו זקוקים לרחמי שמים גדולים שיסירו את מידת הדין המתוחה עלינו.

את הדבורים השליליים נדחה לשש אחרי המלחמה, חזקה עלינו שלא נשכח אף לא פרט אחד. להרבות בתפילה-הרואה את חבריו בעת צערם ואינו מתפלל עליו נקרא חוטא. כאדם מתפלל על המצב הקשה בו שרוי עמנו זה מעיד על אכפתיות וסולידריות עם כאב האומה והפרטים שלה שנפשם יוצאת מדאגה לשלום ילדיהם הנעדרים, השבויים והפצועים ומאות אלפי המגויסים שאין אבא בן או בת זוג שלא דואגים וחפצים לראותם שבים מהר הביתה בשלום. מה אם לא תפילה תביע מעט ממה שאנו חייבים להם. אבל תפילה מעידה גם על אמונה בבורא עולם שהוא המנהיג האמיתי של המציאות ובתפילתנו אנחנו מביעים את הכרתנו בו וביכולתו לשפר את המציאות ולשנותה מקצה אל קצה.

ראוי לומר מדי בוקר בתפילת מנחה ושחרית שני מזמורי תהלים (קבא, קל), תפילה לשלום חיילי צה"ל ותפילת "אחינו כל בית ישראל" למען החזרת השבויים. אפשר גם לפתוח את ההיכל לומר תפילת "אבינו מלכנו".

המציאות זועקת לנו לעשייה של חסד מכל עבר, משפחות של אבלים, שבויים נעדרים ופצועים. כל אלה זקוקים לחבוק חם ואוהב. מאות משפחות המגויסים ישמחו לתשומת לב, לטלפון מתעניין ועוד. מיזמי החסד בעירנו מעוררים התפעלות הבה נירתם לסייע להם בכל דרך.

והקב"ה יראה כיצד עמו עוסק בתשובה תפילה וצדקה יפרוס עלינו סוכת שלומו ברחמיו ויגן עלינו מכל רע

שבת שלום

דוד סתיו

קהילת שוהם משתתפת בצערם של שרון ריצר וילדיה אורי, שיר, נדב והראל ומשפחת עם פטירת יואב ריצר ז"ל

מן השמים תנוחמו

קהילת שוהם משתתפת בצערם של יהודה וחניתה מנצור ומשפחתם עם מותו של בנם שחר מנצור ז"ל שנרצח בידי מרצחים בני עוולה

מן השמים תנוחמו

מזל טוב!

לאירית ולשמעון נחום

להולדת הנכד

בן לאורטל ולצבי

לאבי ולמיכל אלטלף

להולדת הנכד

בן לנעמה ולמתן

לאבי ולמיכל אלטלף

להולדת הנכדים

בנים לרננה ולאריאל

לירון ולבבי (אביגיל) שיינין

להולדת הנכד

בן ליובל ולנוי

לאיטה ולירון מרלה

להולדת הנכדה

ולחנה מרלה להולדת הנינה

בת לרננה ולאביעד

למיכל וליעקב שפיגלמן

להולדת הנכדה

בת לרננה וליאיר

לרפי וליעל שלו

להולדת הנכדה

בת לשי ולנרקיס

חידון א' ב' לפרשת בראשית

נכתב ע"י זיוה מונסונגו

- א. ברכה המשולבת גם בברכות השחר.
- ב. החלק המוקדם של היום נקרא...
- ג. אחד מנהרות גן עדן.
- ד. סוג של צמח קוצני.
- ה. עץ בפרשה.
- ו. פרשה מחומש בראשית מסתרת בפרשתנו.
- ז. ניגר מהפנים.
- ח. בנו של קין. וגם שם העיר אשר בנה.
- ט. ביום השלישי נאמר פעמים כי...
- י. מבניו של נח.
- כ. כלי נגינה בפרשה.
- ל. בנו של מתושלח.
- מ. הוא חי 969 שנים.
- נ. עונשו של קין.
- ס. השלימו: "זה---- תולדות אדם"..
- ע. הגן בו שם אלוקים את האדם.
- פ. ברכה משותפת לדגים ולבני האדם.
- צ. אחת מנשותיו של למך.
- ק. מהבנים של אדם וחווה.
- ר. מלאכתו של הבל.
- ש. שם של אבן בפרשה.
- ת. אדם וחווה תפרו חגורות מעלים של עץ זה.

קהילת שוהם היקרה,

רצינו להגיד תודה על שיתוף הפעולה וההיענות המדהימה. לבוא לעזור, להביא מוצרים, לתרום, להכין מזון, להסיע לכל מקום רחוק ועוד ועוד דברים.

זכינו שדברים שהבאתם יגיעו לאינספור מקומות, וישמחו ויחזקו כל-כך הרבה חיילים.

בעז"ה מתפללים שנגייס כוח ונמשיך לתמוך מהעורף ככל יכולתנו, בחיילים ותושבי הדרום.

תודה רבה לכולם - צוות החמ"ל של ספרא.

סניף שוהם!

רוצים להגיד תודה לכל מי שלקח חלק השבוע,

ומחבקים ומחזקים את צה"ל ותושבי הדרום. מזכירים שאנחנו פה להכל!!

בתפילה לבשורות טובות

סגל תשפ"ד

חכמות נשים בנתה ביתה

"כשאין עבודה ויש התחייבויות חייבים לעשות כל מאמץ להתפרנס אפילו כשזה כרוך במאמצים גדולים ובצורך לעזוב את המקום הנח".

בגרטי מרגלית אבינרי ז"ל אימו של צביקה אבינרי הווה עובדא.

גרטי, בתם של יהודה יוסף ולאה (באבוש) אונגר, אחות ליצחק, שמואל, פירצי, יונה ושמעון, נולדה ב - 1926 בפלדש שבהונגריה.

לאביה הייתה חנות כלבו בה נמכר הכל חוץ מאוכל. משפחתה הייתה אמידה ובביתם היו משרתים ואומנת. אמנם לא היו מים זורמים וחשמל אבל היו שירותים בקצה הבית. מים שאבו מהבאר ותאורה הייתה באמצעות גז.

בחצר הבית גידלו ירקות ועצי פרי, תרנגולות מטילות, ברווזים ופרות שנתנו חלב.

על אף המשרתים והאומנת שהיו בבית, אמא של גרטי חייבה את כל בני הבית להיות שותפים מלאים בעבודות הבית.

"זה שיש משרתים שעושים את העבודה אינה פוטרת אתכם מלהיות שותפים במלאכות הבית. בבית הזה לא יהיו עצלנים והולכי בטל"

בעיירה למדה בבית הספר העממי-יהודי ועל אף שלא דובר על ארץ ישראל ועל עלייה, החיים היהודיים היו משמעותיים. אביה היה ראש הקהל בעיירה.

רוחות המלחמה החלו לנשב בשנת 1942 אם כי לא הגיעו ידיעות על הזוועות שנעשו ביהודים. במרץ 1944 נכנסו הנאצים להונגריה ובחלוף תקופה קצרה הגיעו גם לפלדש.

מחשש לקורות בעתיד, הטמינה משפחתה של גרטי במקום מסתור את כל התכשיטים וחפצי הערך בתוך ארגז ברזל.

שבוע לפני חג השבועות תש"ד הורו הגרמנים לכל היהודים לעזוב את ביתם ולהתרכז בגטו, שם התגוררו בשני חדרים. בחלוף חודש ניתנה ההוראה להגיע לתחנת הרכבת ומשם הועברו לגטו דברצן שהיה בבית החרושת לבלוקים. בגטו היו מספר ימים חשופים לקור ולגשם ללא קורת גג לראשם, עד ששוב הורו להם להתרכז בקבוצות ולהגיע לתחנת הרכבת שם הועלו על רכבת להובלת בקר. 80 איש בקרון אחד. גרטי עמדה ליד דופן הקרון ושמעה את אביה אומר: "אוי ואבוי השלטים בפולנית. לוקחים אותנו לפולין".

לאחר 3 ימים נוראיים עצרה הרכבת מלנסוע משך לילה שלם. לפתע עם בוקר החלה לעשות את דרכה לאחור. בדיעבד התברר כי המשרפות באושוויץ היו מלאות ולא היה מקום לטרנספורט נוסף ולכן הוחלט לשלוח את גרטי ומשפחתה למחנה עבודה באוסטריה.

במחנה העבודה שיכנו את המשפחה בפינה באולם בית הספר, שם כל משפחה קיבלה "פינה" ומדי יום היו יוצאים לעבודת פינוי ההריסות במתחם חברת - Shell חברת הדלק האוסטרית.

אבא של גרטי לא שרד את העבודה הקשה ואת הרעב, ונפטר ממחלת האולקוס ממנה סבל. באופן חריג איפשר הקצין הגרמני לקבור את אביה בבית הקברות היהודי ואף לשבת שבעה.

אמה של גרטי נותרה לבדה במחנה העבודה עם ששת ילדיה.

גרטי שיצאה לעבוד מחוץ למחנה הבריחה מדי יום אוכל לתוך המחנה בסוף יום העבודה תוך שהיא מסכנת את חייה. כך גם הגיעה השמועה שהרוסים קרובים ונמצאים בצד השני של הדנובה.

רגע לפני כניסת הרוסים הגרמנים ציוו על היהודים במחנה העבודה להסתדר בשורות ולצאת לדרך. זה היה בפסח. אמא של גרטי הקפידה שלא לאכול חמץ והייתה חלשה. הגרמנים הריצו אותם ללא מנוחה וללא מזון. בלילות הלינו את הצועדים באסמים שהיו בצידי הכפרים, שם הגויים הביאו להם מעט לחם וחלב.

אמא של גרטי הרגישה שאינה יכולה ללכת עוד והחליטה שלא להתקדם עם הקבוצה. היא עברה בחושך עם ששת ילדיה לאסם אחר, שם התחבאו בין הפרות והסוסים. הקבוצה המשיכה בבוקר המחרת וגרטי ומשפחתה נשארו באזור.

גרטי ואחותה הציגו עצמם כפליטים הונגרים ועם בטחון עצמי הגיעו לבית המרזח להשיג אוכל. באחת הפעמים אפילו הזמינו אותן לרקוד.

בינתיים נעלמו הגרמנים שהיו סביבם. החיילים רוסיים שהגיעו לא האמינו שהם יהודים, ורצו לשלוח אותם למחנה שבויי מלחמה.

אמא של גרטי בתעוזה של ממש חיפשה חיל רוסי יהודי שמבין אידיש ומצאה. היא הראתה לו שהבנים נימולים והוא נתן הוראה לשחרר אותם. אז החלו את מסעם חזרה לביתם בפלדש.

כשחזרו לביתם מצאו שהוא שימש כאורווה לסוסים. גרטי ומשפחתה שיקמו אותו וגם מצאו את המטמון שהחביאו. אמא של גרטי חזרה לנהל את העסק המשפחתי ואולם אחרי תקופה קצרה הולאמה החנות על ידי השלטונות ההונגרים.

בינתיים החלו החיים להיבנות מחדש. באחד הימים נאמר לגרטי על ידי דודתה כי לצי פרקש מדברצן, שאותו עוד הכירה לפני המלחמה, מתעניין בה. התברר שהוא חזר לאחר שאיבד את כל משפחתו.

לאחר שנפגשו מספר פעמים הוא רצה להישאר אצל גרטי לשבת.

"לפני אירוסין לא מקובל להישאר באותו בית עם החברה שלך. רק אם יתקיימו אירוסין כאן ועכשיו תוכל להישאר לשבת" – אמרה אמה של גרטי וכך היה. לצי הסכים והאירוסין התקיימו בו ביום, בלי טבעת ובלי פרחים, אותם רכשו רק ביום ראשון.

לפני פסח 1946 התחתנו גרטי ולצי ובחרו לגור בדברצן. לצי החל לעבוד בחנות העורות המשפחתית, ואולם בברכתה של גרטי בחר להמשיך ללימודי רבנות בבית המדרש לרבנים שבסופם הוסמך כרב. בנובמבר 1947 נולדה ביתם הראשונה טובה.

בחורף 1956 החל מסע הבריחה של גרטי, לצי ושני ילדיהם טובה ויהודה, מהונגריה לאוסטריה ומשם באוניה "ירושלים" לישראל לעיר הבירה ירושלים, שם פגשו את שאר בני המשפחה שכבר הגיעו לארץ. בהגיעם לארץ, לצי החליט לעברת את שם המשפחה לאבינרי, זכר לאביו ומשפחתו שנספו בשואה.

לצי לא מצא משרה בתחום הרבנות, ולפרנסת המשפחה עבד בעבודות פקידותיות שונות כדי שתהיה פרנסה. כסף לא היה וגרטי עצמה עבדה בעבודות תפירה מזדמנות כשבינתיים נולד צביקה, בנם השלישי.

"כשאין עבודה ויש התחייבויות חייבים לעשות כל מאמץ להתפרנס אפילו כשזה כרוך במאמצים גדולים ובצורך לעזוב את המקום הנח"

כשהוצעה ללצי משרת רב ליד שטוקהולם עודדה אותו גרטי לקחת את המשרה, והמשפחה ארזה את מטלטליה ועברה לשבדיה. בחלוף חמש שנים הוצעה ללצי משרה כרב קולג' מונטיפיורי באנגליה והמשפחה עברה לאנגליה למשך חמש שנים נוספות. ב - 1968 חזרה המשפחה לארץ והפעם לחדרה.

לצי מונה לרב בית החולים הלל יפה וכיהן במשרה זו כ - 30 שנה. גרטי החלה לעבוד במוסד עליית הנוער כאחראית על הילדים שם עבדה כ 20 שנה.

כשיצאה לפנסיה התנדבה גרטי במערך המתנדבים של הביטוח הלאומי במשך 20 שנה נוספות והקפידה על פעילות גופנית.

"מי שיוצא לפנסיה אסור לו להתבטל אפילו רגע אחד. תתנדבו. תעשו פעילות גופנית ותלכו הרבה ברגל."

מספר שנים לאחר פטירתו של לצי בשנת 2003, כשמעגל החברות הלך והצטמצם כיוון שרבים מהן הלכו לעולמם, החליטה גרטי לעבור לדור מוגן בחדרה שם מצאה חברות חדשות ופעילות שמילאה אותה עד יומה האחרון.

בדרכה לסעודת פורים תשע"ז בשוהם, בגיל 91, הלכה גרטי לבית עולמה.